

FITXA TÈCNICA ARRÒS DE PALS

Definició: Gaudirà de la marca de garantia "Producte de l'Empordà" aquell arròs produït a l'Alt i Baix Empordà que es comercialitza sota la marca "arròs de Pals", de qualitat superior i que és comercialitzat únicament i exclusivament de forma envasada.

Les varietats més conreades a la zona (>85%) han estat Bahia, Tebre i Sènia sigui cadascuna d'elles per separat o en barreja de dues o les tres. Altres varietats que en menys mesura però que també s'han plantat han estat Ariette, Bomba, Fonsa, Loto, Maso, Montsianell i Puntal. Cadascuna d'aquestes varietats s'ha plantat per una determinada raó.

Àmbit de producció: La superfície arrossera es reparteix entre els següents municipis i comarques:

Alt Empordà: Riumors i Castelló d'Empúries (188 ha)

Baix Empordà: Bellcaire d'Empordà (72 ha)

Baix Empordà (zona de Pals): constituït per les terres regades pel rec del Molí de Pals, que inclou principalment els termes municipals de Pals, Torroella de Montgrí, Palau-sator i Fontanilles (460 ha)

Amb un total de 720 ha.

Antecedents: En la bibliografia consultada, apareixen dades del conreu de l'arròs a Pals de l'any 1452.

Tot i que algun autor opina que l'introduïren els romans, la major part dels estudis històrics sobre el cultiu de l'arròs apunten que, en aquesta banda de la Mediterrània, fou introduït pels àrabs, que aprofitaren les terres de fàcil regatge. D'antuvi, als Països Catalans, els cultius es localitzaven a la regió valenciana, des d'on s'estengueren pel litoral: perifèria de l'Albufera de València, plana de Castelló, planes de les desembocadures de l'Ebre, el Llobregat (ja desaparegut), el Ter, la Muga i al rossellonès estany de Leucata.

A finals del segle XVIII, els terratinents varen voler limitar al seu conreu per eliminar les malalties i això féu que s'eliminés totalment el conreu de l'arròs a l'Empordà. El 1835, sorgí una nova temptativa que ressuscità les plantacions, però les autoritats en denegaren el permís. No va ser fins al 1900 que es va concedir permís per tornar a plantar-ne.

L'any 1912, la producció d'arròs a Girona (El arroz, su cultivo, molinería y comercio. Ed. Salvat 1939), es fixava en 470 ha i 16.450 t. En la campanya 1950-51 assolí la màxima producció. El conreu estès des de Pals fins a Castelló d'Empúries arribà a les 7.000 vessanes (1.531 ha).

L'Agrupació de Defensa Vegetal de l'Arròs de Pals ha aconseguit reunir tots els productors d'arròs de les comarques gironines i s'ha registrat un increment de superfície d'un 22%, és a dir al voltant d'unes 53 ha.

Composició: Amb els avanços tècnics i especialment genètics dels darrers anys, el conreu de l'arròs ha canviat molt.

Les varietats tradicionals de la zona són: Bahía, Tebre i Sènia sigui cadascuna d'elles per separat o en barreja de dues o les tres. Altres varietats que en menys mesura però que també s'han plantat han estat Ariette, Bomba, Fonsa, Loto, Maso, Montsianell i Puntal.

Producció: La sembra de l'arròs es duu a terme entre els últims dies del mes d'abril i els primers dies dels mes de maig. En aquesta època de l'any ja podem veure els camps inundats. La recol·lecció es produeix a finals del mes de setembre fins a finals d'octubre.

La producció actual és produïda per uns 22 agricultors i es pot estimar una mitjana de 7.650 Kg/ha.

Característiques organolèptiques: El cicle productiu de l'Empordà és més llarg que el d'altres zones. La rusticitat del nostre clima fa que s'obtingui un gra de més qualitat.

D'aquí que la seva característica organolèptica principal sigui la resistència del gra un cop cuït. A l'Empordà es diu que l'arròs de Pals "ha quedat grenyal i no s'ha pastat".

Comercialització: La seva presentació i qualitat respecten la Norma de qualitat de l'arròs envasat amb destí al consum del mercat interior (Ordre de Presidència 12-11-80.- BOE 278 de 19-11-80).

La categoria comercial que estarà subjecta a la denominació comarcal serà la de qualitat extra i l.

L'envàs pot ser una bossa de plàstic o un sac de roba de 0,5, 1, 5, 10, 25 i 50 Kg.